

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Quanta sit religioso obedientiae necessitas. Cap. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

proteruo præcipit, modò id quod præcipitur, malum non sit, ideo verus obediens alacriter pareat, quia non insipientiæ aut defectui hominis, sed potestati à Deo mananti, atque ipsi Deo iubenti, se subiicit.

*Quanta sit religioso Obedientiæ
necessitas.*

CAPVT III.

QVAELIBET res multis opus habet, vt in suo esse duret atque subsistat, non tamen sunt omnia æquè necessaria, sed quædam magis, quædam minùs, secundum quod ad rei finem appropinquat.

Homini necessaria est anima, vt viuat, & corporis partes, ne anima à carne discedat, sed inter hæc anima præstat, sine qua homo nec esse ad momentum valet, immo nec concipi potest, & partes corporis non sunt æqualiter necessariae, nam multò magis pendet vita ex cerebro, & ex corde, quàm ex brachio vel tibianam his abscessis homo aliquo tempore viuit; sine capite verò, aut cerebro, aut corde, nec ad momentum viuit. Idem profus euenit in rebus ab arte confectis, & in ipsis muneribus, & statibus hominum, quod quibusdam partibus, aut instrumentis, aut subsidiis magis quàm aliis indigent, & sine his ægrè stare, sine aliis verò omnino stare non valent. In religioso autem statu obedientia ad eò necessaria est, vt ea subtracta penitus stare non valeat. Nam religio est congregatio multorum tendentium ad perfectionem peculiaribus institutis & legibus sub directione vnus capituli ordinata. Tolle obedientiam, ita vt quisque suo arbitrio viuat, & suo, prout libet, modo procedat, & auferes certas leges multitudinem continentes, & tolles ordinem, ac ex consequenti auferes vnitatem ac religionem. Sublata paupertate aliqua umbra religionis manet, si vnusquisque sua commoda status sui bono subiiciat. Sublata castitate aliquod vestigium religionis perstat, si quisque in reliquis viuendi ordinem non omittat. At si auferas obedientiam & subiectionem in membrorum ad caput, totum corpus destruitur, & in varia ac multa discinditur. Thomas Aquinas ex fine religiosi status obedientiam necessitatem venatur. Hic enim status est disciplina quædam in perfectionem tendentium: perfectio autem non est cunctis facilis cognita, & ad eam Deus parauit multiplices vias. Illi ergo qui ad eam contendunt, & in virtute instituntur, doctore ac magistro indigent, quo de via sibi apta & à suo instituto non aliena doceantur, & sic ad finem sine offensione perueniant. Huic ergo magistro religiosi subdantur necesse est, quæ subiectio fit per obedientiam. Atque ad eò semota obedientia certa, ac secundum arreptam vocationem tendendi imperfectionem via, ac ipse religiosus status, esse suum habere non poterit. Cùmque ad omnes artes addiscendas subiectio discipuli ad magistrum necessaria sit, & si ille huic nõ obediatur, nunquam artem, quam profiteretur, addisces: ad sanctitatem, & veram virtutem comparandam tantò magis necessaria erit, quanto hæc disciplina cæteris præstat, & maioribus difficultatibus est expolita.

Status religiosus sine pace & concordia multorum stare nõ potest. Nã pax, vt Augustinus ait, est tranquillitas ordinis, ordine autè & tranquillitate sublatis, non manet, spiritualis hominum congregatio, sed manifesta confusio. Pacem verò obedientia efficit, obedientia

A custodit, quam si repellas, pacem quoque reieciēs. Pax enim subiectionem requirit inferioris ad superiorem, vt secundum istius voluntatem ille disponatur ac pareat. Si ergo abstuleris obedientiam & subiectionem, tolles & pacem. Quapropter Dionysius Richelius efficacissimum medium ad pacem congregationis seruandam obedientiam putat, sic scribens. Pax perturbationem excludit. Perturbatio verò rebellio est inferioris à superioris recto iustoque ordine, & quemadmodum optimum in entibus est ordo, sic pessimum in ipsis extat turbatio, ideòque obedientia nobis præsertim districteque seruanda est. Qui enim inobediens est, pacem amittit, ordinem non tenet, & perturbationem, quæ pessima est, suscitaturque inducit. Porro vt tunc ciuitas pacem habet, dum secundum gubernatoris voluntatem omnia in ea aguntur; sic cùm in cœnobio secundum præfidentis directionem rectam ac rationabilem fratres disponuntur, & viuunt, pacem habent cœnobium: & vix illi, qui eam impedit, auferit, aut odit. Sic ille. Profectò qui pacem sui & aliorum in religione tenere cupit, sit oportet ad superiorem comparatus sicut pannus in manu sartoris. Vt quemadmodum sartor pannum coram se positum pro sua voluntate diuidit, & hanc eius partem ad faciendam vestem applicat, & hanc in aliud tempus ac aliis vibus seruat; rursus ex particula illius collum, & ex alia fimbriam vestis efficit; sic prælatus ex subditis suis, quosdam maiori ministeriis, alios verò minoribus dedit. Qui eius imperio non resisterit, in pace erit, qui autem iugum excusserit obedientiæ, in se & in aliis pacem vnitatemque turbabit. An non habet potestatem figulus luti, inquit Paulus, ex eadem massa facere idem vas in honorem, aliud verò in contumeliam? Vtque habet, & sua officina plena esset diffusionis, si massa luti resisteret. Ita potestatem habet prælatus subditos suos tanquam materiam sibi subiectam, his atque illis muneribus occupare; nec pacem habet cœnobium, sed turbationem & clamores, si ipsi resistant. Est verò non silendum figuli prælatique discrimen: quòd ille quædam vasa ex eadem massa luti à se facta ministeris contumeliosis applicat, hic verò omnes subiectos suos muneribus honorabilibus deputat. Nihil enim in statu religioso est, quod non honoris & dignitatis plenum sit. Tu dices, quia functiones illæ speciosæ quæ apud sæculares splendent, honorabiles sunt. Ego autem dico, quia & illæ, quæ abiectiones videntur, non minus honoris & aliquid magis quietis & securitatis habent. Non habent minus honoris, qui non ex falsa cæcorum æstimatione, sed ex Dei ipsius & sapientum sententia pensandus est. Hi autem honore dignissimum putant quod Deo placet, & ob eius amorem humili corde suscipitur. Habent autem magis tranquillitatis & securitatis, cùm certum sit, loca humilia minus periculi habere, minus ventis inanis gloriæ & tentationum turbinibus agitari. Maneat ergo, pacem congregationis in obedientia consistere, nec quemquam suæ aut aliorum paci consilere, qui iussionibus prælatorum resisterit, subiectionemque turbauerit.

E Nunc, vt magis perspecta sit hæc obedientiæ necessitas, ad finem status nostri redeamus. Finis eius est, voluntatem Dei facere, spiritualiter viuere, perfectionem assequi. Hæc autem nemo sine obedientia obtinebit. Huius rei nos ipsos testes esse handquam negabimus. Cuius enim rei gratia à seculo discessimus, & ad statum religiosum confugimus? Eius sanè, quòd experimento comperimus, nos inter occasiones positos, & sine ductore ac magistro, non

*Diony. li.
2. de vi.
ta & sine
solut. ar.
vlt.*

*Roma. 9.
21.*

*D. Thom.
2. 2. quæ.
186. ar. 5.*

posse aduersariorū dolos effugere, & Dei nos vocātis A
 voluntatem implere. Nunc verò ductorē à Domino
 constitutum spernemus? nunc nostro, & non illius
 arbitrio viuemus? & ipsius imperiis resistentes, Dei
 nos voluntati accommodabimus? Nullo modo. Im-
 mo qui secundum præscriptum prælati sui vixerit, &
 ea, in quibus nullum manifestum est peccatum, iusta
 perfecerit, Dei absque dubio voluntatem facit. Hinc
 autem Bonauentura obedientiæ necessitatem colle-
 git, & quia non confidis, ait, tibi ipsi, vt præsumas te
 scire quid velit Deus, ideo commisit te superiori
 tuo, vt ipse te regat, & dedisti ei manus tuas in pro-
 fessione, vt ipse te in viam Dei inducat, vnde non
 licet tibi viuere de cætero pro velle tuo sed quò du-
 ctor tuus ire iubet, & quod ipse prohibet, cauere de-
 bes, quia qui artem aliquam addiscere cupit, sui do-
 ctoris regulas debet tenere, & proprias adiuuen-
 tiones relinquere, & infirmus qui adhuc accessiones
 vitiorum patitur, debet seruare dietam, quam ei me-
 dicus suus indicit, si citò & bene vult curari. Ita & tu
 nihil facias, siue dicas, quod magistrum tuum nolle
 præsumas. Non putamus, omnes prælatos, sapientes
 aut prudentes esse, nec dicimus eos errare non posse.
 Possunt enim eo ipso quòd homines sunt, & à Deo
 modo humano gubernare sinuntur, at ego non erro,
 si in his quæ peccata non sunt, eorum imperiis obedi-
 dio. Idque mihi significant illa verba Pauli: Obe-
 dite præpositis vestris, & subiaccete eis. Ipsi enim per-
 uigilant, quasi rationem pro animabus vestris reddi-
 turi. Illi rationem reddent de his quæ imperant, ad
 nos non aliud pertinet, nisi mandatis ipsorum ob-
 temperare, & illis per reuerentiam subiaccere. Opti-
 mamque habemus excusationem apud Dominum,
 interrogantem, quare hoc aut illud fecerimus, si no-
 bis id à prælato iniunctum fuisse, & manifestum
 peccatum non fuisse dicamus. O summa libertas, in-
 quit Hieronymus (& de obedientia loquitur) qua
 obtenta vix possit homo peccare. Peccabit enim si
 aliquid manifestè malum ex imperio Superioris fa-
 ciat, at non peccabit, nec Deo displicebit, si in reli-
 quis obediatur. Datus est nobis alter Moyses, nempe
 prælatus, qui nos non ad terram morientium, sed ad
 terram viuientium ducat: eius iussis obsequamur, vt
 terram illam, cœlestem scilicet patriam, habitemus.
 Olim in Israël sic loquebatur vnusquisque vadens
 consulere Deum: Venite & eamus ad videntem. E-
 adem consuetudo in qualibet familia religiosa bene
 instituta nunc viget, vt qui voluerit Deum con-
 sulere, & eius voluntatem agnoscere, non ad alium
 quàm ad videntem vadat. Quis est autem videns?
 Nonne prælatus, cui Dominus pro muneris exigen-
 tiâ maiorem lucem communicat, qui ob experien-
 tiam rerum ampliores, scientiam gubernationis ha-
 bet, & sepe quæ subditi non vident, ipse videt? Ad
 hunc properandum est, ipsius monita suscipienda
 sunt, & actioneque præstanda, si volumus Dei consi-
 lium ac voluntatem agnoscere, & à perplexitatibus
 liberari. Est non semel vit spiritualis anceps, ac du-
 bius, quid sibi in qualibet re faciendum sit, vt iuxta
 Domini beneficium viuatur: an in cibo & potu, &
 somno nimis corpori indulgeat, an è contrâ virium
 corporalium ad seruendum Deo minorem ratio-
 nem habeat, an parum, vel multum temporis studio
 orationis impendat, an minus quàm par sit proxi-
 morum utilitati vacet, aut è contrâ se supra talen-
 tum acceptum effundat, & in aliis similibus. Quid is
 faciet? non aliud quàm ad videntem ire, prælatum
 consulere, & eius præscriptum sequi, & sic & sibi vile,
 & Dei voluntatem agnosceret. Adeo vt si prælatus
 consulens erret, ipse obediens non erret, sed etiam

Bonau.
de inte-
riori ho-
mine. c.
2. p. 1.

Hebraeor.
13. 17.

Hierony.

1. R. g. 9.
9.

errore alterius ducentis, actionem prudentiæ confor-
 mem meritumque reportet. Sic implet mandatum
 Sapientis: Habe fiduciam in Domino ex toto corde
 tuo, & ne innitaris prudentiæ tuæ. Tunc quis no-
 nitur prudentiæ suæ, cum maioris consilium audit,
 ei que se subdit. Tunc autem fiduciam habet in Do-
 mino, cum per consilium directoris sui, noticiam di-
 uinæ voluntatis se habiturum esse confidit.

Ex his autem manifestum est, neminem posse sine
 obedientia spiritualiter viuere. Nam summa spi-
 ritualis vitæ non alia est, quàm diuinæ exequatio vol-
 untatis, & idem prorsus est spiritualiter conuersari,
 & diuinam voluntatem sequi, sicut ex aduerso, car-
 naliter viuere, & propriam voluntatem facere. Nul-
 lus autem Dei voluntatem sequetur, qui relictis præ-
 latorum mandatis propriæ voluntatis desideris ac-
 quieuerit. Ac ideo iure Basilius plenissimam subie-
 ctionem ad vitam spiritualem requirit. Cum enim
 dixisset obedientiam inter alia esse ad religiosam
 vitam necessariam, de ea hæc subdit. Siquidem hoc
 totius vitæ huius institui caput est. Quemadmodum
 enim Deus, qui omnium pater & est, & appellari sua
 solius vult dignatione, summam, à quibus colitur,
 obedientiam requirit: sic qui spiritualis in homi-
 nibus pater est, cum præscripta sua ad diuinam legem
 exemplum accommodet, perfectissimam ipse
 quoque obedientiam requirit. Etenim si quis se ali-
 cui artium istarum liberalium ac mechanicarum de-
 derit, istarum dico, quæ ad transmittendam vitam
 hanc viles sunt artificii suo, quacumque ratione pa-
 rendum putat, neque vlla in re præceptis illius ad-
 uersatur, nec verò ab eo, vel ad minimum tempus
 digreditur, sed assidue vsque in oculis magistri est,
 cibumque ac potum, & reliquum victum omnem
 æquo animo, vt ille præscripserit, admittit: multo cer-
 te credibilis est, qui se ad pietatis, religionis que do-
 ctrinam percipiendam contulerunt, eos, quòd semel
 sint persuasi, huiusmodi posse se ab antistite suo
 scientiam accipere, fore vt omnibus illi in rebus li-
 bentissimè obsequantur, summæque ac diligentissi-
 mè obtemperant, neque ab eo, eorum, quæ sibi im-
 perentur, rationem repositant, potiusque vt impera-
 tum opus perficiant. Hæc Basilius. Merito itaque
 quidam putarunt de vita spirituali, ac de adeptione
 salutis animæ perinde sentiendum esse ac de adeptio-
 ne sanitatis. Vt quemadmodum, vt salus corporis
 proueniat, ad medicum spectat vim morbi cogno-
 scere, etatem & robur aut imbecillitatem & reliquas
 qualitates ægri considerare, & apta remedia præ-
 scribere. Ad ægrotum verò solum pertinet obedire,
 & quod sibi imperatum à medico fuerit, aut agere,
 aut pati. Ita medici spiritualis, scilicet prælati, est, sub-
 ditorum ingenia agnoscere, defectus ac virtutes eor-
 um callere, pro eis ieiunare, orare & plangere, mala
 præuenire, remedia ad progrediendam adhibere, &
 eos exemplo præire. Ad subditos verò vnus tantum
 spectat, nimirum obedientiam præstare, & sinere se
 regi, & à præscripto spiritualis patris in nullo disce-
 dere. Adolescentior ille filius tunc more nobilium
 vixit, & substantiam suam satis amplam seruauit,
 quandiu in domo patris mansit, & ab eo gubernari
 se sinit: at fortem mancipiorum induit, & heredi-
 tatem perdidit, cum à domo patris discessit. Ita &
 subditi cum spiritualis patris ductum sequitur, me-
 ritis abundat, pauper verò efficitur, cum eius iussio-
 nibus reluctatur.

Hac vna virtute omnes alias virtutes exercet, &
 promouet, quia omnes leges, & cuncta instituta &
 præcepta religiosæ vitæ de virtutum actibus data
 sunt; atque adeo qui eis se accommodat, virtutum

Proverb.
3. 5.

Basilius
consil. ma.
n. 20.

studiosus

studiosus efficitur. Is pauper erit spiritu, quia obedientia paupertatem iubet: castus erit & humilis, quia obedientia castitatem & humilitatem præcipit; mitis erit & contemptor sæculi, & aliarum virtutum possessor, quia eas omnes obedientia præscribit. Hoc sonant illa verba Augustini: Obedientia commendata est in præcepto, quæ virtus in creatura rationali mater quodammodo est, omnium custôsq; virtutum, quandoquidem sic facta est vt ei subditam esse sit vile, perniciosam autem suam, & non eius à quo creata est, facere voluntatem. Nihil boni extra obedientiam sit, quia eo ipso quod obedientia non inbeat aliqui, aut moneat, aut saltem fieri permittat, à numero actionum studiosarum excluditur. Ipsa verò obedientia est per quam religiosi ad artem omnis virtutis accedunt. Quod Ioannes Climacus, de religiosi cuiusdam monasterij loquens, se experimento didicisse fateatur, sic scribens: Vidi illic viros quinquaginta fere annos in obedientiæ certamine egisse, à quibus cum addiscere orationem quam ex labore isto consolationem, quem profectum inuenissent: Alij quidem in abyssum humilitatis peruenisse dicebant, per quam bellum omne semper excluderent, ac superarent: Alij, sensum omnem laboris & doloris in maledictis & contumeliis se perfectè exuisse dicebant. Vidi alios ex illis æternè memorandis viris, angelico aspectu, venerandæque canitie, ad profundissimam innocentiam simplicitatèque sapientiæ plenissimam, summa alacritate propositi, Deique adiutorio quæsitam, non irrationabilem quandam & inspidam, vt in sæculi senibus contingit, quales deliros vocare solent, pertenuisse; extrinsecus quidem mites totos, blandos, placidos, lætos, nihil fictum, nihil negligens, nihil adulterinum in suis verbis, aut moribus habentes, rem quidem quæ in paucis inuenitur: Interius verò in anima Deum ipsum ac prælatum infantium in morem ambientes, meritisque aciem aduersus Dæmones & vitia audacem firmissimamque intendentes. Hæc ille vidit in variis obedientibus, & nos similia & maiora vidimus in nostris perfectè obedientiæ deditis, & certa relatione comperimus, vt sic constet, obedientiam reliquarum virtutum esse magistratam, & qui eam vnâ tenuerit, non posse ab aliarum studio separari. Vnde merito Bonauentura ait: Nemo ad perfectionis semitam currendam magis expeditus quàm verus obediens. Si igitur religiosa vita est schola virtutum & perfectionis iter, manifestum est, eam in tantum obedientia indigere, vt sine hac virtute nec finem suum assequatur, nec in sua natura & decore perfecteretur. Ac ideo possumus contemplari Dominum de religiosi dicere quod de filiis Israhel: Quis der talem eos habere mentem vt timeant me, & custodiant vniuersa mandata mea in omni tempore vt bene sit eis, & filiis eorum in sempiternum? Certè hoc consilium, & hæc mens salutaris erit habentibus eam. nam si mandatis præpositorum, quæ Dei sunt mandata, se subiecerint, bona sibi & posteris suis obtinebunt. Bona sibi, quoniam per obedientiam veri religiosi, & in omni virtute perfecti fiunt. Dignique erunt iustorum nomine. Nam mens iusti meditabitur obedientiam, quomodo scilicet iussis maiorum obediens, [os impiorum redundat] inobedientiæ [malis]. Bona quoque posteris suis, quibus vitam religiosam in suo decore & seruore perseverantem tradent. Nihil enim ita seruiorem primum religiose vitæ custodit, ac perfectæ obedientia, qua singuli ea implere satagunt, quæ sibi à prælatis & maiorum institutis demandantur. Et hæc vita nostra si in aliquibus eam colentibus cecidit, absque dubio per-

A inobedientiam cecidit, & si aliquando surrectura est, per veram obedientiam resurget.

Quàm multiplex sit excellentia Obedientie.

CAPVT IV.

DE v s partes corporis nostri ita dispositæ sunt, vt magis necessarias pulchriores & nobiliores effecerit, & simul in eis utilitatem præstantiamque coniunxerit. Id in capite & in corde hominis nemo non videt. Quid in partibus corporis maiors momenti quàm caput, quod vertex est noster, quod sedes omnium est sensuum, quod quasi princeps reliqua membra gubernat, & regit? Sed quid pulchrius capite, à quo sicut & nerui initium capiunt fontes sensus & motus, ita & omnis pulchritudo descendit? & quid nobilius capite, in quo omnis perfectio per alia membra sparsa simul vitæ residet? Quid enam magis necessarium quàm cor, ex quo vt dixit Sapiens, vita dependet? Sed quid pulchrius corde, cuius figura versus terram angusta, & versus cælum lata, & tantillum in modum orbis effecta, designat illud cæli pulchritudinem emulari, & quasi totius orbis, quem capit, & despicit, decore vestiri? Et quid nobilius corde, cuius calor qualitas nobilissima, ceu calor solis omnia membra corporis fouet, & simul cum calore eis vitam impertit? Idem in aliis rebus à natura siue ab arte inuentis videre licet. Nam in republica rex est nobilissimus, in exercitu imperator dignissimus, in schola magister præstantissimus, & simul necessitate præcellunt. Nec enim regnum sine rege, nec exercitus sine imperatore, neque schola sine præceptore subsistit. Quid de artibus & studiis hominum dicam, in quibus ita necessitas & nobilitas scederantur, vt in earum instrumentis, & effectis, (vt quisque facili discursu reperiet) magis necessaria illustriora existimentur? In religiosa vita idem omnino contemplati sumus, in qua obedientia, quæ necessitate præstat, etiam nobilitate & excellentia præeminet. Si enim generaliter accipiatur, vt quædam omnium mandatorum impletio; quis non videat eam omnium virtutum, quarum actiones complect, & ad quas inuitat, pulchritudinem & præstantiam continere? Certè Fides, Spes, Charitas, Prudentia, Iustitia, Fortitudo, Temperantia, & quidquid aliud in veris bonis anima numeratur, aut obedientia est, aut sine obedientia non est. Quia horum quodlibet eatenus Deo placet, quatenus ab eo per præceptum, aut consilium iniunctum est, & si ab eo vetitum esset, eo ipso, si fieret, displiceret. Profecto Sanctus Ephraem vni obedienti omnium virtutum exercitationem ascribit. Qui obediens est, inquit, omnibus gratus est, ab omnibus laudatur, & ab omnibus probatur. Vir obediens citò exaltatur, & celeriter progressus magnos efficit. Vir obediens præcipientibus non resistit, & iubentibus non aduersatur. Reprehensus non irascitur, ad omne opus bonum promptissimus est: ab iracundia non facile capitur: si reprehendatur, non commouetur, & si contumeliis afficiatur, nequaquam excandescit. In calamitatibus gaudet, & in tribulationibus Deo gratias agit. De loco in locum non transmigraat, & ex vna in aliam mansionem non se transfert: admonitus non perturbatur, ad quem ordinatus est locus, in eo manet, & tædio non afficitur. Patrem non despiciit, & fratrem nequaquam spernit; monasticæ vitæ rationem nõ carpit. Recreationes & otia fugit, ac locorū acris-

Ephra. de
vitt. c. de
obediētia.

que

Aug. 14.
de ciuit.
c. 12.

Climac.
grad. 4.

Bonauin
specul. p.
l. c. 4.

Deut. 5.
29.

Prov. 15.
28.